

з'ясувавши які товарні групи переважають та завдяки чому, а потім з даного регіону оцінюємо аграрні підприємства з найбільшою часткою на ринку (*використовуючи при цьому матрицю Бостонської консалтингової групи або карту стратегічних груп конкурентів*) і вже тоді, коли з'ясуємо найбільш конкурентоспроможну фірму - оцінюємо її ресурси та можливості методами витратного чи порівняльного підходів за допомогою кількісних та якісних показників [2; 3].

Отже, запропонований ієрархічний підхід щодо оцінювання потенціалу аграрного сектору економіки України, який базується на регіональному та локальному рівнях, є ще й комплексним, оскільки включає в себе різні методики оцінювання, враховуючі також і стратегічний вектор. Підхід дозволяє отримати всім стейкхолдерам детальну та повну інформацію, щодо вартості та наявності потенціалу як окремого суб'єкта ринку, так і країни в цілому та ефективно управляти ним, враховуючи фактори впливу, виявляти, хто є лідером, а хто аутсайдером та прийняти зважені управлінські рішення, що в свою чергу, зумовить зростання економіки країни.

Список використаних літератури

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз: монографія / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2005. – 292 с.
3. Єрмолаєв А. Аграрний сектор України: тенденції, суб'єкти, перспективи реформування / А. Єрмолаєв, І. Клименко, В. Ємець, С. Таран. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://newukraineinstitute.org/media/news/549/file/Agro%202015.pdf>

*Приходько А. , Котяш Я.
Університет державної фіскальної служби України*

Науковий керівник: Першко Л. О.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Вагоме місце в аграрній економічній науці займає проблема формування механізму економічного забезпечення розвитку аграрної сфери економіки країни в контексті раціонального використання та відтворення природних ресурсів аграрної сфери.

Концепція сталого розвитку передбачає певні обмеження в експлуатації природних ресурсів, але ці обмеження є відносні і пов'язані із сучасним рівнем техніки і соціальної організації, а також із здатністю біосфери справлятися з наслідками людської діяльності.

Сталий розвиток аграрної сфери – це процес оптимізації рівня аграрного виробництва, збереження та відновлення якісних параметрів аграрного навколишнього середовища та покращення показників соціального статусу сільського населення за умов зміцнення продовольчої та екологічної безпеки держави. Поняття сталого розвитку аграрного сектору нерозривно пов'язано із зростанням таких чинників, як: виробництво продуктів харчування, раціональне використання економічних та інтелектуальних ресурсів, підвищення якості життя сільського населення, збалансоване використання природних ресурсів [1].

Існує взаємозв'язок між сталим розвитком аграрної сфери і конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств. В аграрному секторі будь-які нові товари, технології, методи і механізми, які необхідні для того, щоб галузь та її суб'єкти господарювання були конкурентоспроможними є реальними засобами підвищення екологічної стійкості навколишнього середовища. В системі сталого розвитку аграрної сфери і сільськогосподарських підприємств центральним питанням є раціональне використання природних ресурсів, яке забезпечується використанням техніко-технологічних, організаційно-управлінських та фінансово-економічних, механізмів.

Сталий розвиток аграрного сектора варто розглядати як здатність суб'єктів господарювання безперервно та динамічно підтримувати раціональну пропорційність між чинниками відтворення та необхідні темпи його розвитку в умовах невизначеності та мінливості зовнішнього середовища з метою постійного задоволення потреб населення у продуктах харчування і товарах народного

споживання, що виробляються з сільськогосподарської сировини як в теперішньому часі, так і в майбутньому, враховуючи при цьому відповідальність щодо створення необхідних соціальних умов і попередження забруднення навколишнього середовища. [2]. З метою раціонального використання забезпечувальних механізмів сталого розвитку необхідно проводити оцінку впливу факторів на навколишнє середовище, тобто здійснювати процедуру врахування екологічного фактора на ранньому етапі прийняття господарських та управлінських рішень з метою зведення до мінімуму значної шкідливої дії останніх на компоненти навколишнього середовища.

Сталий розвиток аграрного сектора економіки базується на економічному, екологічному та соціальному розвитку та забезпечується відповідними механізмами. Основними складовими механізмів економічного розвитку є: дотримання економічних законів розвитку; збалансований розвиток виробничого потенціалу; оптимізація виробничих і розподільних відносин. Механізми екологічного розвитку включають: дотримання природних законів розвитку; використання ресурсозберігаючих технологій; забезпечення безвідходного виробництва. Механізми соціального розвитку вирішують питання: всебічного розвитку людського капіталу; повної зайнятості і солідарної відповідальності; високого рівня добробуту і якості життя.

Отже, на шляху до сталого розвитку аграрного сектору, ґрунтуючись на трьох складових (економічній, екологічній та соціальній), є необхідність досягнення балансу між соціальними, екологічними затратами при економічно вигідній господарській діяльності. Зокрема, соціальні затрати спрямовані на досягнення певних матеріальних і нематеріальних благ. Екологічні затрати мають на меті недопущення забруднення навколишнього середовища та сприяють переходу від невідновлювальних до відновлювальних ресурсів, запровадження технологічних процесів, які б мали мінімальний негативний вплив на довкілля.

Визначальну роль у формуванні сталого розвитку аграрного сектора відіграють такі зовнішні фактори: доступність ресурсів; конкурентне середовище; розвиненість внутрішнього попиту; державна підтримка; масштаби та розвиненість ринків збуту; інституційне середовище; державна науково-технічна політика; інвестиційний клімат; цінова і податкова політика; природні умови; стан навколишнього середовища та природних ресурсів; коопераційно-інтеграційні зв'язки в агропродовольчій системі; соціальний розвиток села; зовнішньоекономічні умови. Дана група факторів є однією із найважливіших умов функціонування аграрного сектора, зокрема тому,

що прямо впливає на ефективність діяльності суб'єктів господарської діяльності та регулює внутрішні чинники, стимулюючи або стримуючи їх.

Практична реалізація концепції сталого розвитку аграрного сектора потребує визначення пріоритетів, котрі б враховували економічні інтереси з позицій соціальної та екологічної відповідальності суб'єктів господарської діяльності.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновки, що сталий розвиток досягається, якщо протягом тривалого часу забезпечується в єдності та взаємодії відтворення виробничого потенціалу, людських ресурсів та природного середовища. Вирішальну роль у сталості аграрного сектора та його окремих галузей є врахування та коригування впливів зовнішніх та внутрішніх факторів. Особливо це стосується аграрного сектора економіки, безпосередньо пов'язаного із використанням природних ресурсів.

Сталий розвиток аграрного сектора економіки базується на економічному, екологічному і соціальному розвитку і забезпечується відповідними механізмами. Основними складовими механізмів економічного розвитку є: дотримання економічних законів розвитку; збалансований розвиток виробничого потенціалу; оптимізація виробничих і розподільних відносин. Механізми екологічного розвитку включають: дотримання природних законів розвитку; використання ресурсозберігаючих технологій; забезпечення безвідходного виробництва. Механізми соціального розвитку вирішують питання: всебічного розвитку людського капіталу; повної зайнятості і солідарної відповідальності; високого рівня добробуту і якості життя.

Список використаних джерел.

1. Иванов В.А. Методологические основы устойчивого развития аграрного сектора / В.А. Иванов, А.С. Пономарева // Экономические и социальные перемены: факты, тенденции, прогноз – 2011. – Вып. 4(16) – С. 109–121.
2. Попова О.Л. Сталий розвиток агросфери України: політика і механізми / О.Л. Попова // НАН України; Ін-т екон. та прогнозів. НАН України. – К., 2009. – 352 с.
3. Мікула Н.А. Факторні впливи на сталий розвиток сільських територій прикордонних регіонів / Н.А. Мікула, С.І. Шахраюк-Онофрей // Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки. – 2013. – Вип. 1. – С. 237–246.
4. Шубравська О.В. Чинники та індикатори сталого

розвитку агросфери / О.В. Шубравська // Економіка АПК. – 2005. – № 12. – С. 15–20.

*Романова Р., Курган В. Харківський національний технічний університет сільськогосподарства імені Петра Василенка
Науковий керівник: к.е.н., доцент Зайка С.О.*

ДО ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА В УКРАЇНІ

Забезпечуючи стабільне постачання населення країни хлібом та хлібобулочними виробами, а також сировиною для промислової переробки та кормами для галузі тваринництва, у реаліях сучасності зерновиробництво є одним з найефективніших стратегічних напрямків національної економіки. Саме зерно і продукти його переробки є потужною основою не тільки продовольчої, а й національної безпеки країни. Сприятливі природно-кліматичні умови, значний ресурсний потенціал, зручне географічне розташування, розвинена система логістики та інфраструктури, і, найголовніше, високопродуктивні родючі ґрунти України в комплексі створюють передумови і є запорукою для отримання стабільних врожаїв високоякісного, головним чином, продовольчого зерна. При цьому висока урожайність зерна у повному обсязі задовольняє внутрішні потреби населення, забезпечує продовольчу безпеку та формує високий експортний потенціал держави. Подальший успішний розвиток сектору зернового виробництва потребує досконалої економічної оцінки, перегляду техніко-технологічних, організаційно-економічних та ринкових умов функціонування усєї галузі. Цей факт і спонукає науковців на численні дослідження проблеми забезпечення ефективного вирощування зернових. З огляду на зазначене є і залишатиметься актуальним питання підвищення ефективності виробництва зерна.

Виробництво зерна посідає чільне місце серед інших напрямів галузі рослинництва, адже воно є безперечною умовою існування людства, а також визначає соціально-економічне становище країни на світовій арені [1]. Основу продовольчої